

LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Afghanistan

Tazkera, pass og andre ID-dokumenter

28. juni 2023

© Landinfo 2024

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentesreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivaretatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with [common methodology for processing COI](#) and [Landinfo's internal guidelines on source and information analysis](#).

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

This report describes the procedures for issuing and registration of Afghan ID-cards (tazkera), passports and birth certificates. In this updated version, the focus is on the situation after Taliban's takeover in August 2021.

The report also presents information about the level of integrity of Afghan documents. The authenticity of Afghan identity documents is low, partly as a result of decades of armed conflict, a weak central government, a widespread corruption culture and incomplete registration procedures and archive systems.

Sammendrag

Temanotatet beskriver rutiner for utstedelse og registrering av det afghanske ID-dokumentet (tazkera), pass og fødselsattester. I denne oppdaterte versjonen er fokus på situasjonen etter Talibans maktovertakelse i august 2021.

Notatet presenterer i tillegg informasjon om dokumentenes notoritet. Afghanske pass og ID-dokumenter har lav notoritet, blant annet som resultat av flere tiår med væpnet konflikt og svak statsadministrasjon, med omfattende korrupsjonskultur og mangelfulle registreringsprosedyrer og arkivsystem.

Innhold

1 Innledning	6
2 Offentlig forvaltning etter maktovertakelsen	6
2.1 Lov og rett etter maktovertakelsen	7
3 Tazkera	8
3.1 Søknads- og utstedelsesprosedyrer er ikke endret etter maktovertakelsen	8
3.1.1 National Statistics and Information Authority (NSIA) utsteder tazkera.....	8
3.2 Tazkera utstedes ikke automatisk, men etter søknad.....	9
3.3 Søknad om tazkera.....	9
3.3.1 De fleste har mulighet til å søke fra Kabul	10
3.4 Papir-tazkera	11
3.4.1 Ny versjon av papir-tazkera introdusert i 2018	12
3.5 Hvilke opplysninger inneholder en papir-tazkera?.....	12
3.5.1 Særskilt om alder	13
3.6 Registrering av papir-tazkera.....	14
3.6.1 Digitalisering av registreringsbøker	15
3.7 E-tazkera	15
3.7.1 Sentrene som utsteder e-tazkera har tidvis vært stengt etter maktovertakelsen	16
3.7.2 Søknadsprosessen	16
3.7.3 E-tazkeraens innhold og utforming	17
4 Pass	18
4.1 Etter maktovertakelsen har passkontorene vært stengt i lange perioder	19
4.2 Generelt om utstedelse av pass	20
4.3 Søknadsprosessen	21
4.4 Hvilke opplysninger inneholder pass?.....	22
4.5 Registrering	22
5 Utstedelse av pass ved ambassaden i Oslo og andre utenriksstasjoner	23
6 «Identity Certificate»	23
7 Fødselsregistrering	24
8 Vurdering av rutiner	25
8.1 Utstedelse av tazkera	25
8.2 Utstedelse av pass	26
8.3 Bestikkelser og korrupsjon	26
8.4 Forvaltningskultur	27
9 Referanser	28

1 Innledning

Dette temanotatet beskriver prosedyrer for utstedelse av afghanske pass og ID-dokumentet tazkera. Notatet ble opprinnelig utarbeidet i 2010, og har senere blitt oppdatert flere ganger. Det skjer stadige endringer på feltet og informasjon blir fort utdatert. Notatet ble i sin helhet oppdatert i april 2017, i mai 2019 og april 2020. Bakgrunnen for notatets siste oppdatering, i 2023, er Talibans maktovertakelse i august 2021. Notatet beskriver hvordan maktovertakelsen har påvirket prosedyrer for utstedelse og hvilke dokumenter som utstedes under nåværende de facto myndighet.

En svak stat, omfattende korrupsjon og den væpnede konflikten har påvirket dokumentetsituasjonen i Afghanistan. På grunn av sikkerhetssituasjonen var myndighetene under republikken ikke til stede i deler av landet. Det gjaldt også myndighetsorganer som hadde ansvar for utstedelse av dokumenter. Tilgangen til offentlige dokumenter var best i myndighetskontrollerte, urbane sentra. Dette er endret etter Talibans maktovertakelse. Taliban har kontroll og er de facto myndighet i alle landets 34 provinser, og sikkerhetssituasjonen påvirker ikke lengre tilgangen til dokumenter.

Oppdatert informasjon om ID-dokumenter og prosedyre for utstedelse etter Talibans maktovertakelse er sparsom. Afghansk forvaltning er lite enhetlig med lokale variasjoner, både hvordan dokumentutstedelse praktiseres og hvilken versjon eller formular som til enhver tid benyttes. Også før maktovertakelsen var det vanskelig å fremskaffe konsistent og etterrettelig informasjon om ID-relaterte spørsmål. Ved flere anledninger erfarte Landinfo at ulike kilder formidlet motstridende informasjon. Landinfo erfarte også at ulike tjenestemenn innenfor samme organisasjon ga forskjellig informasjon. Det er ingenting som tilsier at dette er endret etter Talibans maktovertakelse.

Notatet er basert på tilgjengelig relevant informasjon fra åpne, nettbaserte kilder. I tillegg bygger det på samtaler og korrespondanse med blant annet den afghanske ambassaden i Norge, Nasjonalt ID-senter og informasjon innhentet fra kilder i og utenfor Afghanistan.

2 Offentlig forvaltning etter maktovertakelsen

Da Taliban tok makten i august 2021, overtok de i all hovedsak republikkens administrasjon og forvaltning, både på sentralt og lokalt nivå (Afghanistan Week 2022). Lederskapet i ministerier, domstoler og andre statlige virksomheter ble imidlertid erstattet av et nytt lederskap. Nå er det mullaer og religiøst skriftlærde som leder både universiteter, ministerier, og som har ledende posisjoner på lokalt nivå.

En del av de som arbeidet for republikken, flyktet etter maktovertakelsen. Av de som forble i landet, har mange tjenestemenn vendt tilbake til arbeidet, og tjenestegjør nå under Talibans ledelse. Taliban er avhengig av byråkrater med teknisk ekspertise og kompetanse fra republikktiden (Watkins 2022). Under republikken var Afghanistan et av verdens mest korrupte stater. Enkelte medarbeidere, blant annet på passkontorene, er etter maktovertakelsen oppsagt på grunn av korrupsjon (lokal analytiker, epost desember 2022).

Både passkontorer og kontorene som utsteder id-dokumentet tazkera stengte da republikken gikk i oppløsning, og Taliban etablerte et islamsk emirat den 15. august 2021. Kontorene gjenåpnet gradvis fra oktober til desember 2021. Etter den tid har kontorene i perioder likevel vært stengt på grunn av tekniske problemer, mannskapsmangel, og mangel på blankodokumenter (Nasjonalt ID-senter, webinar 2022). Dette er ikke en villet politikk fra Talibans side, men en konsekvens av blant annet de internasjonale sanksjonene mot Taliban. Under republikken ble passheftene kjøpt inn fra Litauen, men leveransene stoppet etter maktovertakelsen (samtale, den afghanske ambassaden i Ankara, mars 2023).

Ingen afghanske utenriksstasjoner har utstedt pass eller tazkera etter maktovertakelsen. Det gjelder også ambassader som ledes av representanter for de facto myndighetene. De fleste stasjonene forlenger allerede utstedte pass, se kap. 5.

2.1 Lov og rett etter maktovertakelsen

De facto myndighetene har gjort det klart at republikkens grunnlov er suspendert og ikke lengre er gjeldende rett. Dermed er Afghanistan i realiteten uten en fungerende grunnlov, og status for arbeidet med en eventuell ny grunnlov er heller ikke kjent. Ifølge den afghanske ambassaden i Ankara (samtale mars 2023) er det høyst uklart hvilke lover som gjelder og hvilke som ikke gjelder.

Taliban har startet en gjennomgang av lover som ble vedtatt under republikken for å bringe på det rene om lovene strider mot islamsk rett og afghanske tradisjoner. Status for arbeidet er ikke kjent (UNAMA Human Rights 2023, s. 10). Det er derfor stor usikkerhet knyttet til om lovgivning som regulerer dokumentutstedelse, eksempelvis passloven av 2015, fortsatt er gyldig. Selv om lovene fortsatt skulle anses å være gyldig, er det ikke gitt at lovene implementeres og respekteres, ifølge representanter for ambassaden i Ankara (samtale mars 2023).

Dette medfører stor grad av vilkårlighet og usikkerhet, og strider mot sentrale prinsipper for rettsikkerhet. Spesialrapportør Richard Bennett uttaler at fravær av skriftlig, kodifisert lov er en alvorlig bekymring fra et menneskerettslig perspektiv. De facto myndighetene, på sin side, viser til at de følger sharialoven (Hanafi lovskolen) (UN Human Rights Council 2023, s. 10 - 12).

3 Tazkera

Tazkeraen er det viktigste ID-dokumentet for afghanske borgere. Det finnes to ulike tazkeraer, papir-tazkera og elektronisk tazkera (e-tazkera). Tazkera er normalt en forutsetning for å få tilgang til en del offentlige tjenester, som for eksempel utdanningssystemet, for å kjøpe og eie eiendom, og for å få innvilget ulike tillatelser (The Liaison Office 2013). Dokumentet er også underlagsdokument for utstedelse av annen dokumentasjon fra myndighetene, herunder pass. Likeledes er tazkeraen ofte en forutsetning for å registrere informasjon om ulike forhold hos offentlige myndigheter, som for eksempel registrering av ekteskap.

Det har ikke vært folketelling i Afghanistan på flere tiår,¹ og det finnes ingen sentral oversikt over den afghanske befolkningen i form av et folkeregister. Å få utstedt tazkera er en bekreftelse på afghansk statsborgerskap (diplomatkilde, e-post januar 2015). Registreringsbøkene over utstedte tazkeraer er det nærmeste afghanske myndigheter kommer i å ha oversikt over landets befolkning.

3.1 Søknads- og utstedelsesprosedyrer er ikke endret etter maktøvertakelsen

Etter Talibans maktøvertakelse i august 2021 har kontorer som utsteder tazkera i perioder vært stengt på grunn av problemer med teknisk utstyr, materiell og personell.

Dette dreier seg antagelig primært om e-tazkera som blant annet krever biometri-utstyr, se punkt 3.7.1. Utstedelse av papir-tazkera krever lite teknisk utstyr og kompetanse. Det er ikke rapportert om endringer i søknads- og utstedelsesprosedyrene etter maktøvertakelsen (Nasjonalt ID-senter, webinar 2022).

3.1.1 National Statistics and Information Authority (NSIA) utsteder tazkera

Ansvar for utstedelse av tazkera (både papir-tazkera og e-tazkera) ligger hos forvaltningsorganet National Statistics and Information Authority (NSIA), etablert i november 2018.² NSIA, som er underlagt Innenriksministeriet (Ministry of Interior), har hovedkontor i Kabul. I tillegg har de underkontorer i alle provinser, og de er til stede på distriktsnivå. Tazkera har tradisjonelt blitt utstedt av det

¹ Afghanistans første og eneste folketellingen ble forsøkt gjennomført i 1979, men på grunn av en vanskelig sikkerhetssituasjon var den ikke fullstendig (Lifos 2020, s. 9).

² I mars 2017 ble et nytt og uavhengig myndighetsorgan etablert, Afghanistan Central Civil Registration Authority (ACCRA) (Adili & Bjelica 2018). ACCRA fikk en kortvarig historie, og var kun operative i om lag ti måneder. På bakgrunn av et presidentdekret ble ACCRA høsten 2018 innlemmet i NSIA (NSIA u.å.b).

såkalte Population Registration Department (PRD). Afghanere flest bruker fortsatt betegnelsen PRD om myndighetsorganet som utsteder tazkeraer (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 4).

3.2 Tazkera utstedes ikke automatisk, men etter søknad

Alle afghanske borgere har rett til å få utstedt tazkera, uavhengig av alder, kjønn, etnisitet og bosted. Det er ingen minimumsalder for å få utstedt tazkera, og dokumentet kan utstedes til nyfødte, men de fleste får utstedt sin første tazkera når de skal begynne på skolen. Tazkera utstedes ikke automatisk, men etter søknad (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 4).

Det er et faktum at mange afghanere ikke har tazkera. En velinformert internasjonal organisasjon (møte i Kabul, november 2015) anslo at om lag 60 prosent av befolkningen er i besittelse av dokumentet. Det er i all hovedsak menn som representerer familien ovenfor myndighetene, og alt taler for at betydelig flere menn enn kvinner har fått utstedt tazkera. Tall fra Norwegian Refugee Council (NRC) og Samuel Hall (2016, s. 23) bekrefter dette; ifølge deres estimater var 90 prosent av mennene i besittelse av tazkera, mens tilsvarende tall for kvinner var i underkant av 40 prosent.

Blant internt fordrevne og nomader er andelen som har tazkera lavere enn i befolkningen for øvrig. Likeledes har langt flere i byene enn på landsbygda tazkera. Det finnes marginaliserte grupper på landsbygda som ikke kan lese eller skrive, og som ikke vet hva tazkera er (internasjonal organisasjon, møte i september 2015). Normalt er ikke dette et segment av befolkningen som har ressurser til å migrere. Landinfo mener at det er lite sannsynlig at personer som søker om opphold i Norge, ikke har kjennskap til hva tazkera er.

3.3 Søknad om tazkera

Ifølge den afghanske NGOen The Liaison Office (TLO) (2013, s. 2)³ består søknadsprosessen av tre trinn:

- Fremleggelse av personopplysninger
- Verifisering av identitet
- Dokumentutstedelse

Ved førstegangssøknad er verifisering av identitet det mest omfattende trinnet. Fødselsattest er tilstrekkelig underlagsdokumentasjon. Om søker ikke har fødselsattest, stilles det krav om at tazkeraen til et mannlig familiemedlem på fars side (far, bror, onkel eller fetter) legges frem. En gift kvinne må fremlegge

³ Selv om TLOs rapport er fra 2013, er ikke informasjonen utdatert. Forsatt er verifisering av identitet og plassering av søkeren i et familienettverk helt sentralt ved utstedelse av tazkera.

tazkeraen til ektemannen, eventuelt tazkeraen til en av ektemannens nære mannlige slektnings. Bakgrunnen er at en gift kvinne tilhører ektefellens familie, og skal dermed registreres inn i ektefellens familiegren. Familiekart er et viktig verktøy ved utstedelse av tazkera, og det foreligger registreringsbøker over utstedte tazkeraer. Disse er systematisert i tråd med familienettverk. For å få tazkera, må søker derfor identifisere og dokumentere sin plass i et familienettverk (The Liaison Office 2013, s. 16).

I tillegg til kravet om å presentere fødselsattest eller tazkeraen til en mannlig slekting, er det krav om to vitnemål, enten fra offentlig tjenestemann, anerkjente lokale ledere eller religiøse notabiliteter. I prinsippet kan alle offentlige tjenestemenn bekrefte identitet, men jo høyere status et vitne har, desto større vekt tillegges vitnemålet (The Liaison Office 2013, s. 18).

Det er krav om personlig fremmøte. Søknaden leveres i form av et utfylt søknadsskjema som er stemplet av en representant for myndighetene. To passbilder vedlegges søknaden. Kun barn under syv år er unntatt fra kravet om obligatorisk fremmøte for å få utstedt tazkera, i og med at tazkeraen til barn under syv år ikke inneholder bilde. Det er derfor nødvendig med en ny prosess for at NSIA på et senere tidspunkt skal inkludere bilde i tazkeraen, eventuelt at det utstedes ny tazkera (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 5, 6).

Normalt tar det kun få dager å få papir-tazkera, forutsatt at det ikke er nødvendig med undersøkelser av identitet. En diplomatkilde opplyste i mars 2019 (e-post) at det tar 2-3 dager å få ny tazkera.

3.3.1 De fleste har mulighet til å søke fra Kabul

Afghanske borgere kan søke om tazkera både i sitt hjemdistrikt og i Kabul. Et spørsmål er hvilken praksis som gjelder i de tilfellene søkeren ikke hører hjemme i Kabul og fremmer søknad der uten å kunne dokumentere identitet med fødselsattest eller tazkeraen til en mannlig slekting. Ifølge NSIA gjelder dette kun et lite antall. NSIA forsøker å verifisere søkerens identitet ved å kontakte de eldre i området søkeren og hans slekt kommer fra på telefon, eller på annen måte. I ytterste konsekvens må søkeren oppsøke hjemstedet eller stedet som slekten eller forfedrene kommer fra. Den lokale landsbylederen må verifisere søkerens identitet, hans far, farfar eller andre nære slektnings. Landsbylederens bekreftelse legges så frem for distriktsguvernøren, som kan utstede tazkera på grunnlag av denne (Lifos 2020, s. 18; The Liaison Office 2013, s. 18).

3.4 Papir-tazkera

Den første tazkeraen ble utstedt for nesten hundre år siden, under styret til Amanullah Khan (1919-1929) (Ali 2013). Dokumentets utforming og innhold har variert under ulike regimer.

Inntil 2001 var tazkeraen et 16 siders hefte. Felles for alle papir-tazkeraer etter 2001 er at de er utstedt i A4-format og består av ett enkelt papirark. Det er ulike versjoner i omløp og det kan være lokale variasjoner. Gebyret for å få utstedt papir-tazkera har økt fra 10 til 50 afghani⁴ etter Talibans maktovertakelse (Nasjonalt ID-senter 2023d).

Alle tazkeraene utstedt etter 2001 skal ha en topptekst og et stemplet foto av innehaveren. Selve formularet er maskinskrevet, men informasjonen om innehaveren er håndskrevet. Formularet foreligger på både dari og pashto. Dato og årstall skal være angitt i tråd med persisk kalender (diplomatkilde, møte i september 2015).

Papir-tazkera utstedt etter 2001:

Kilde: (The Liaison Office 2013).

Papir-tazkeraen har ikke utløpsdato, og er i prinsippet gyldig til innehaveren dør. Det innebærer at tazkeraer som er flere tiår gamle, og fra andre regimer,⁵ fortsatt er i sirkulasjon og ansett som gyldige. Forutsetningen er at fotoet er intakt og dokumentet lesbart. Det er opp til innehaver å ta stilling til om opplysningene i tazkeraen skal oppdateres dersom de ikke lenger er korrekte, eksempelvis ved endret sivilstatus. Under republikken ble en tazkera oppdatert eller fornyet etter søknad om ny tazkera (diplomatkilde i Kabul, møte september 2015).⁶ Det er

⁴ 50 afghani tilsvarer om lag 6 NOK.

⁵ Tazkeraer utstedt under borgerkrigen (1992-1996) og under Talibans myndighetsperiode frem til 2001, anses imidlertid ikke som gyldige (diplomatkilde i Kabul, møte september 2015).

⁶ Under republikken var dette hjemlet i Law on Registration of Population Record artikkel 10.

grunn til å tro at det praktiseres på samme måte under nåværende de facto myndighet.

3.4.1 Ny versjon av papir-tazkera introdusert i 2018

Afghanske myndigheter introduserte i 2018 en ny versjon av papir-tazkeraen. Versjonen hadde endret design med blant annet logoen til Afghanistan Central Civil Registration Authority (ACCRA), men i likhet med den tidligere versjonen inneholdt den ingen sikkerhetslementer. Ifølge Nasjonalt ID-senter (2023d) var intensjonen å tilføre papir-tazkeraen flere sikkerhetslementer, men dette ble ikke gjennomført. Begrunnelsen var at utstedelse av e-tazkera skulle prioriteres. Innføringen av den nye versjonen var ment som et midlertidig tiltak.

Den nye versjonen har flerfarget bakgrunn som er trykket med fargeskriver. Dokumentet inneholder det som fremstår som en imitasjon av et vannmerke, men dette er kun designet på papiret. Opplysningene som fremgår av dokumentet, er håndskrevet. Den inneholder i hovedsak samme informasjon som papir-tazkeraen som er benyttet i årene etter 2001 (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 5).

Ifølge Nasjonalt ID-senter (webinar 2022) er det etter maktovertakelsen innført ytterligere en ny modell av papir-tazkera. Den har samme utforming som 2018-modellen og inneholder samme informasjon, men inneholder i tillegg emiratets riksvåpen i høyre hjørne. Det er uklart om denne modellen fortsatt er i omløp.

Slik Landinfo forstår situasjonen, er det vilkårlig hvilken provins eller kontor som benytter hvilken formular. Det foreligger ikke tall på hvor mange eksemplarer av de nye papir-tazkeraen som har blitt utstedt. Gamle og nye papir-tazkeraer, samt e-tazkeraer utstedes med andre ord parallelt.

3.5 Hvilke opplysninger inneholder en papir-tazkera?

Dokumentet inneholder foruten fornavnet til innehaveren, også fornavnet til far og farfar, som er viktig informasjon for verifisering av identitet. Dette gjenspeiler at Afghanistan er et utpreget patriarkalsk samfunn og at slektskap regnes i farslinjen. Opplysninger om innehaverens mor fremkommer ikke. I tillegg oppgis informasjon om opprinnelsessted, sivilstatus, kjønn, morsmål, yrke og fysiske kjennetegn (øyefarge, synlige arr, funksjonshemminger og liknende), opplysninger om bosted og oppholdssted, samt sted og tid for utstedelse (Lifos 2020, s. 15).

Det foreligger motstridende opplysninger hvorvidt tazkera oppgir innehaverens religion. Rapporten som det vises til ovenfor, fra The Liaison Office, inneholder ikke informasjon om dette. En diplomatkilde (e-post 17. februar 2019) opplyser imidlertid at tazkeraer utstedt etter 2001 inneholder opplysninger om religion.

Dette bekreftes også av den afghanske ambassaden i Oslo (e-post 1. mars 2019). Papir-tazkeraer inneholder ikke informasjon om innehaverens etnisitet.

Det er ingen tradisjon for bruk av etternavn i Afghanistan, og informasjon om eventuelt etternavn fremkommer normalt ikke i tazkeraen. En lokalansatt på en vestlig ambassade (møte i Kabul, september 2015) hevdet at PRD, som på det tidspunktet var utstedende instans, hadde nektet å innlemme etternavnet hans i tazkeraen. Det skal imidlertid finnes enkelte versjoner av tazkeraen som har en egen rubrikk for etternavn, og det forekommer at rubrikken er fylt ut.

Det finnes et eget standardskjema for oversettelse av tazkera til engelsk, som har rubrikker for både fødselsdato og etternavn. Det er i møte med vestlig forvaltningskultur at det er nødvendig for en afghaner å velge etternavn, eksempelvis når tazkeraen oversettes til engelsk (Immigration and Refugee Board of Canada 2011).

Fødested («place of birth») er ikke nødvendigvis stedet der innehaver er født, men der ektefelle eller forfedrene er født. Den norske ambassaden i Islamabad (e-post januar 2016) har tidligere opplyst at denne informasjonen overføres til et eventuelt pass. Ambassaden viser til erfaringer fra enkeltsaker hvor barn som er født i utlandet og som aldri har vært i Afghanistan, har afghanske pass hvor fødested er fars opprinnelsessted i Afghanistan. Det kan også være at stedet hvor tazkeraen er utstedt, er oppgitt som fødested (diplomatkilde, e-post mars 2017).

Tazkeraen skal inneholde informasjon om utstedelsesdato og utstedelsessted. Den er signert av distriktsleder eller provinsguvernør i området hvor den er utstedt (The Liaison Office 2013, s. 5). Ifølge en velinformert diplomatkilde (møte i Kabul, september 2015) skal en tazkera ha tre underskrifter. Det foreligger imidlertid motstridende informasjon om antall signaturer og stempel. Dette gjenspeiler antagelig diskrepans i praksis, og illustrerer at afghansk forvaltning er lite enhetlig. Det står imidlertid fast at hvert distrikt og provins utsteder tazkera med sitt eget stempel og signatur (The Liaison Office 2013).

Tazkeraen inneholder også registreringsnummeret som er en referanse til registreringsbøkene hvor tazkeraen er nedtegnet (The Liaison Office 2013, s. 36).

3.5.1 Særskilt om alder

Relevante kilder gir til dels motstridende informasjon om hvordan opplysninger om alder oppgis i tazkeraen. Ifølge The Liaison Office oppgir dokumentet fødselsår (2013, s. 6). En diplomatkilde som Landinfo har konsultert, mener at tazkera oppgir estimert alder på utstedelsestidspunktet (diplomatkilde, e-post mars 2017). Nasjonalt ID-senter deler oppfatningen om at tazkera oppgir estimert alder da tazkeraen utstedes (e-post mars 2017).

På bakgrunnen av dette informasjonsbildet, synes de fleste tazkeraer å angi estimert alder på utstedelsestidspunktet. Landinfo mener det er grunn til å tro at det kan være variasjoner mellom de mange distriktene i hvordan de praktiserer aldersangivelse.

Tazkeraen gir normalt ikke informasjon om fødselsdato. Bakgrunnen er at fødselsdato er informasjon som ikke er relevant for afghanere flest, og som sjelden blir etterspurt. Mange oppgir fødselsdatoen 21. mars,⁷ fordi det er en dato som er lett å huske (Lifos 2020, s. 17). Et unntak er barn som har fødselsattest, i slike tilfeller oppgis både fødselsdato- og år i tazkeraen (diplomatkilde, e-post mars 2017).

Dersom en tazkera-søker ikke har informasjon om fødselsår, fastsettes alderen av egne «spesialister». Fastsettingen er skjønnsbasert, og grunnlaget er fysiske kjennetegn, øyne, ansiktstrekk og rynker, kombinert med et kort intervju. Direktøren for PRD (møte, september 2015) hevdet at spesialistene opererer med en feilmargin på seks måneder. Landinfo har ikke konkret informasjon om hvordan dette praktiseres etter Talibans maktovertakelse.

Mange afghanere har enten liten bevissthet om, eller er usikre på eksakt når de er født. Det er relativt enkelt for afghanere å manipulere opplysninger om fødselsår. Faizullah Moradi, som arbeidet som tolk for norske styrker i Afghanistan, har forklart at han inngikk kontrakt med det norske forsvaret før han fylte 18 år:

Min historie er nok litt spesiell, siden jeg løy på alderen. Jeg trengte jobben og jeg trengte pengene for å forsørge familien. Derfor viste jeg frem et falsk ID-kort der det sto at jeg var 21 (Ege & Widerøe 2014).

3.6 Registrering av papir-tazkera

Utfylling og behandling av søknaden, og selve utstedelsen og registreringen av tazkeraen, foregår manuelt. Ingen informasjon behandles eller lagres elektronisk. Kjerneinformasjonen om innehavers posisjon i en familie registreres manuelt i en registreringsbok. Hver familiegren har et særskilt registreringsnummer i registreringsbøkene. Alle tazkeraer utstedt til medlemmer av samme familiegrenen, skal ha et felles referansenummer.

Registreringsbøkene der tazkeraene nedtegnes, har hundre sider med ti rader på hver side, og en tazkera kan derfor ikke ha registreringsnummer høyere enn tusen. Informasjon om nummer på boken, side og rad fremgår av tazkeraen. En internasjonal organisasjon og en diplomatkilde (møter i september 2015) mente at

⁷ 21. mars er dato for feiring av persisk nyttår, som er en stor høytid og fest.

systemet fungerer bra. Om en tazkera er registrert, finner erfarne tjenestemenn frem i bøkene i løpet av få minutter.

Lokal myndighet på distrikts- eller provinsnivå skal holde et arkiv over alle registreringsbøker. I distriktene utarbeides med andre ord tre eksemplarer av registreringsboken; én bok beholdes i distriktets arkiv, én bok sendes til provinshovedstaden, og én kopi av registreringsbøkene arkiveres i NSIAs hovedkvarter i Kabul. Det er motstridende informasjon om hvor ofte lokale registreringsbøker sendes til hovedkvarteret i Kabul for synkronisering slik at informasjonen på lokalt og sentralt nivå er sammenfallende. Praksisen varierer antagelig fra provins til provins.

Det skal være mulig å verifisere en tazkera ved arkivet i Kabul, som skal ha registreringsbøker for flere tiår tilbake i tid. Det kan være ulike grunner til at en papir-tazkera ikke gjenfinnes i registrene:

- Dokumentet kan være falskt.
- Arkivet er ikke komplett. En del registreringsbøker har blitt ødelagt i krigshandlinger, av naturkatastrofer, branner eller andre grunner.

I og med at systemene er manuelle, kan feilregistreringer forekomme. Likevel er dette den beste oversikten afghanske myndigheter har over landets befolkning.

3.6.1 Digitalisering av registreringsbøker

Under republikken pågikk et arbeid med skanning av alle registreringsbøkene, slik at all informasjon om papir-tazkeraene skulle bli elektronisk søkbar for samtlige NSIA-kontorer i hele landet. Da Taliban tok makten i 2021 var 95% av bøkene digitalisert. Det er uklart om arbeidet har fortsatt etter makttovertakelsen (Nasjonalt ID-senter, webinar 2022).

Registeret gjelder kun papir-tazkeraer, og inneholder ikke informasjon om utstedte e-tazkeraer. Basen skal imidlertid være tilgjengelig for tjenestemenn som utsteder e-tazkeraer (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 10).

3.7 E-tazkera

Digitale tazkeraer ble innført under republikken. Innføring av e-tazkera hadde lenge vært på den politiske dagsorden og ført til politisk strid inntil den første e-tazkeraen ble utstedt i mai 2018 (TOLO News 2018).⁸ Striden omhandlet hvilke

⁸ Den opprinnelige planen var at de første e-tazkeraene skulle utstedes i mars 2013. Spørsmålet om hvorvidt etnisitet, religion og nasjonalitet skulle oppgis var et tema som skapte skarpe fronter og stor uenighet, og som bidro til at iverksettelsen stadig ble utsatt (Adili & Bjelica 2018; Bjelica & Biljert 2016).

personlige opplysninger som skulle oppgis på dokumentet. Uenigheten endte med at e-tazkera oppgir informasjon om både etnisitet, religion og nasjonalitet.

Hovedformålet med innføringen av e-tazkera var å få bedre oversikt over befolkningen, innføre identitetsdokumenter som skulle være vanskelig å forfalske, i tillegg til at det også skulle øke påliteligheten av demokratiske valgprosesser (Lifos 2018, s. 11). Da e-tazkera ble innført, var målet at e-tazkeraen skulle erstatte de ulike versjonene av papir-tazkera som er i omløp, og at e-tazkera skal utstedes i hele landet (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 9). Både før og etter maktovertakelsen utstedes papir-tazkera og e-tazkera parallelt.

NSIA utsteder også e-tazkeraer. Ifølge TOLO News (2022) skal det i april 2022 ha vært 73 sentre for utstedelse av e-tazkera på landsbasis. Ambisjonen er at det skal være mulig å søke om e-tazkera i alle landets distrikter. Alle har mulighet til å søke om e-tazkera fra Kabul. NSIA opplyste den 26. januar 2023 at det er utstedt mer enn ni millioner e-tazkeraer siden oppstart i mai 2018 (NSIA 2023b).

3.7.1 Sentrene som utsteder e-tazkera har tidvis vært stengt etter maktovertakelsen

Etter maktovertakelsen har sentrene som utsteder e-tazkera tidvis vært stengt, først og fremst fordi de mangler materiell. De facto myndighetene har inngått avtale med et privat firma i Sør-Korea om levering av til sammen tre millioner karbonkort, og drøyt halvparten av disse ble levert i november 2022. Ifølge en lokal tjenestemann (som gjengitt i Binesh 2022b) skal kortene ha blitt distribuert til hele landet. Samtidig opplyste TOLO News at mange syntes at det er dyrt å få utstedt e-tazkera. Mens en papir-tazkera koster 50 afghani⁹, er prisen for e-tazkera økt fra 100 til 300 afghani etter maktovertakelsen (Binesh 2022b).

3.7.2 Søknadsprosessen

Med unntak av barn under seks år, er det krav om personlig fremmøte for å søke om e-tazkera. NSIA har på sin hjemmeside en oversikt over sentrene med adresse, telefonnummer og kontaktperson (NSIA u.å.). Det er grunn til å tro at kravet om personlig oppmøte i stor grad etterleves, fordi alle søkere over 18 år må avgi biometriske data (Lifos 2020, s. 21; Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 9).

Det er i utgangspunktet samme søknadsprosess og dokumentasjonskrav for utstedelse av e-tazkera som for papir-tazkera (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 9). Papir-tazkera kan fremlegges som

⁹ 300 afghani er om lag 36 kroner.

underlagsdokumentasjon for utstedelse av e-tazkera, men det kan foretas undersøkelser og verifisering i tillegg.

3.7.3 E-tazkeraens innhold og utforming

E-tazkeraen er et standard plastkort (kredittkort-format 86 x 54 mm) med en elektronisk chip (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 6). Kortet inneholder flere sikkerhetsdetaljer, blant annet optisk variable elementer og taktil sikring (Nasjonalt ID-senter 2023a).

E-tazkera utstedes fortsatt med republikkens tittel og riksvåpen. I motsetning til papir-tazkeraene, gir e-tazkeraen informasjon om etternavn og fødselsdato (dag, måned og år) (Nasjonalt ID-senter 2023a).

Mens papir-tazkeraen har ubegrenset gyldighetstid, er det innført ti års gyldighet for e-tazkera. Etter ti år må kortet fornyes med nytt bilde og den biometriske informasjonen oppdateres. Begrunnelsen fra de facto myndighetene er at dette er et tiltak for å gjøre ID-kortet mer pålitelig. En annen endring er at e-tazkeraen nå inneholder opplysninger om hvilket distrikt innehaveren tilhører (NSIA 2023a).

Dokumentet oppgir grunnleggende informasjon om navn, samt far og farfars navn, kjønn, nasjonalitet, religion og etnisitet. Kortet har et ID-kortnummer som består av 13 sifre delt i tre deler. Tallene har ingen sammenheng med registreringsnummeret på papir-tazkeraen. De fire første tallene angir året som tazkeraen ble utstedt, som alltid oppgis etter persisk kalender. De påfølgende to tallene er måneden som kortet er utstedt. Det siste sifferet i den tredje delen angir innehaverens kjønn (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 7).

E-tazkeraens forside:

som er underlagt innenriksdepartementet, er ansvarlige for passutstedelse i Afghanistan. Det skal være passkontor i alle landets 34 provinser.

4.1 Etter maktovertakelsen har passkontorene vært stengt i lange perioder

Som følge av maktovertakelsen i august 2021, ble passkontorene stengt. I oktober 2021 åpnet det sentrale passkontoret i Kabul igjen, og i månedene som fulgte åpnet passkontorene i provinsene (Lalzoy 2021). Medio desember var alle passkontorene åpnet, men det ble rapportert om til dels store tekniske problemer. I tillegg påvirker de internasjonale sanksjonene afghanernes tilgang til pass. Også etter desember 2021 har passkontorene i flere og lengre perioder vært stengt (Eqbal 2022; Adeeb 2022).

I oktober 2022 annonserte igjen de facto myndighetene at passkontorene ville stenge for en periode, angivelig på grunn av tekniske problemer (Adeeb 2022). Fra oktober 2022 til mars 2023 var passkontorene i realiteten stengt. Grunnen skal ha vært at passkontoret gikk tom for pass-hefter, blant annet på grunn av sanksjonene som Talibans regime er underlagt. Inntil maktovertakelsen ble afghanske pass produsert i Litauen, men etter maktovertakelsen stoppet leveransene opp (den afghanske ambassaden i Ankara, mars 2023). I perioden fra oktober 2022 til mars 2023 hadde passkontoret antagelig fortsatt noen hefter tilgjengelig, slik at utvalgte grupper, som blant annet høytstående talibanere, kunne få pass. For ordinære afghanere har det i realiteten var det nesten umulig å få utstedt pass i perioden fra oktober 2022 til mars 2023 på legalt vis.

I og med at pass er vanskelig tilgjengelig, rapporteres det om korrupsjon og at det betales høye beløp for å bli prioritert i pass-køen. Det skal være pass-søkere som betaler inntil 1500 USD pr. pass i bestikkelser. Ifølge talsmannen for de facto myndighetene, Zabiullah Mujahid (som gjengitt i Binesh 2023) er tre hundre tjenestemenn ved passkontorene avskjediget eller arrestert på grunn av korrupsjon.

Etter Talibans maktovertakelse ønsker mange afghanere å forlate hjemlandet og presset på passkontorene er stort (se Landinfo 2022a). Når passkontorene har vært åpne, rapporteres det om svært lang ventetid for å få utstedt pass. Enkelte søkere har ventet i mer enn et halvt år, men uten at det har vært progresjon i søknadsbehandlingen (Binesh 2023, 2022a).

Passkontoret i Kabul skal i perioder, når passkontorene holder åpent, ha personalisert inntil 5000 pass daglig. Gebyret som pass-søkerne betaler, utgjør en stor sum til statskassen. Det er ikke rapportert om at de facto myndighetene nekter kvinner å søke pass (Dawi 2022; Eqbal 2022).

4.2 Generelt om utstedelse av pass

Utstedelse av maskinlesbare pass (Machine Readable Passport, MRP) startet i 2012 i Kabul, og ble gradvis utvidet til hele landet og utenriksstasjonene. Den afghanske ambassaden i Norge opplyste i samtale med Landinfo (desember 2015) at den sluttet å utstede håndskrevne pass i november 2015. De manuelle, håndskrevne passene er ikke utstedt etter 1. november 2017, verken i Afghanistan eller på utenriksstasjonene. Etter 24. november 2017 er de heller ikke gyldige som reisedokument (diplomatkilde, e-post 2018).

Det foreligger ikke informasjon om at de facto myndighetene er i gang med å utvikle en ny modell av det afghanske passet med emiratets offisielle navn (Islamic Emirate of Afghanistan) og riksvåpen. Ifølge en representant ved den afghanske ambassaden i Ankara (samtale 2023) er det pragmatiske grunner til dette. Et pass med emiratets logo og riksvåpen ville antagelig ikke bli godkjent som reisedokument i og med at de facto myndighetene ikke er anerkjent av noe land.

Det har siden 2016 vært mulig å søke om afghansk pass online (TOLO News 2016). Ordningen gjør det mulig å fylle ut søknadsskjema og betale passgebyret via internett. På nettsiden lastes tazkera og bilder opp. Deretter møter søkeren på passkontoret for å avlegge biometri, fingeravtrykk, iris-skanning og digitalt foto. Barn under syv år er unntatt fra dette. De facto myndighetene oppfordrer befolkningen til å søke pass i provinsen der de bor, og det henstilles om å søke på nett (Generaldirektoratet for pass u.å.).

Etter maktovertakelsen har de facto myndighetene gitt uttrykk for at de ønsker å utstede pass med ti års gyldighet (Nasjonalt ID-senter 2023c). Dette for å dempe presset på passkontorene og mangel på passhefter. I utgangspunktet skal det ikke være mulig å utvide gyldighetstiden – det må søkes om nytt pass når gyldighetstiden har utløpt (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 12). Etter innføringen av maskinlesbare pass, må kvinner og barn ha eget pass, de kan ikke skrives inn i ektefellens eller farens pass.

Kilde: Ministry of Foreign Affairs u.å.

4.3 Søknadsprosessen

Tazkera er underlagsdokumentasjon for utstedelse av pass.¹⁰ En person som søker pass uten tazkera, henvises til NSIA (tidligere PRD eller ACCRA) for å få utstedt tazkera. En allerede utstedt tazkera må verifiseres og attesteres for at dokumentet skal godkjennes som underlagsdokumentasjon for passutstedelse. En slik undersøkelse/verifisering gjennomføres av NSIA og tar ifølge en diplomatkilde (e-post, mars 2019) én til to dager. Søkere med e-tazkera behøver ikke å gå gjennom en slik verifiseringsprosess (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 13).

Søknad om ordinært pass må inneholde følgende (Nasjonalt ID-senter 2023c):

- Verifisert tazkera eller e-tazkera
- Tidligere utstedt maskinlesbart pass
- Utfylt søknadsskjema
- Fire passbilder på 4 x 5 cm med hvit bakgrunn
- Kvittering på at passgebyret er betalt

Mens det i passloven av 1939 var krav om at kvinner hadde samtykke fra «legal relatives» for å kunne søke om pass, var denne bestemmelsen fjernet i loven av 2015 (diplomatkilde, februar 2019). Etter maktovertakelsen er det krav om at kvinner er tildekket for å få tilgang til offentlige kontorer (Acaps 2023, s. 7). I konservative deler av landet er det grunn til å tro at kvinner trenger mannlig ledsager for å få tilgang til å søke om pass.

I likhet med menn, trenger kvinner tazkera for å få pass. For at en kvinne skal få utstedt tazkera, må hun presentere tazkeraen til en mannlig slektning. Er hun gift vil det være naturlig at hun legger frem ektemannens tazkera, mens en ugift kvinne presenterer tazkeraen til biologiske slektninger som far, bror eller farbror.

Da Taliban hadde makten på 1990-tallet, var utformingen av pass i tråd med bevegelsens strenge religiøse forankring; menn hadde skjegg og hodeplagg, og kvinners pass inneholdt ikke bilde (diplomatkilde, møte i september 2015). Det er ikke tilfelle i dag.

Et pass med fem års gyldighet til en person over 14 år koster henholdsvis 5900 afghani (om lag 70 USD) og 6200 afghani (om lag 73 USD) å få utstedt pass i Kabul og i provinsene. Pass med ti års gyldighet koster tilnærmet det dobbelte. Grunnen til at det er dyrere for de som bor i provinsene er for å dekke utgifter til

¹⁰ Tidligere kunne et håndskrevet pass fungerer som underlagsdokument for maskinlesbart pass, men slik er det ikke lenger. Søkere som kun har håndskrevne pass må legge frem en verifisert tazkera som underlagsdokumentasjon (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 13).

porto (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 13; Nasjonalt ID-senter 2023c).

4.4 Hvilke opplysninger inneholder pass?

De ordinære maskinlesbare passene har et blågrønt omslag med teksten Islamic Republic of Afghanistan. Fødselsdato, utstedelsesdato og utløpsdato oppgis etter både persisk og gregoriansk kalender. Den personlige informasjonen er på engelsk og på dari/pashto. Det oppgis ikke fødselsdato på papir-tazkeraen. Mange afghanere vet ikke hvilken dato de er født, og det finnes ikke fødselsregistre eller andre registre med informasjon om befolkningens fødselsdato. Fødselsdatoen som fremgår av passet, er basert på innehaverens egne opplysninger (Nasjonalt ID-senter u.å.).

Passet inneholder bilde av innehaver etter angitt standard, personlig informasjon (på personaliasiden) og en maskinlesbar sone (Nasjonalt ID-senter u.å.). Fødselsdatoen er per i dag basert på innehavers egenrapportering. Etternavn skal også fremgå av passet, samt innehaverens høyde.

4.5 Registrering

Frem til 2012 fantes det ikke digitale arkiver over utstedte pass, og registeret for de håndskrevne passene var utelukkende manuelt. Ambassaden i Oslo hadde et eget manuelt arkiv over de håndskrevne passene som ble utstedt ved ambassaden.

Etter at det ble igangsatt utstedelse av maskinlesbare pass, samles informasjon i to databaser – én base for utstedte pass og én for avgitt biometri. Databasen over utstedte pass er søkbar, og det kan søkes på både navn, fingeravtrykk og passnummer. Den er tilgjengelig for grensepoliti på grenseoverganger, og basen inneholder en «svarteliste». Databasen for biometri er ikke søkbar online og er ikke integrert med basen over pass – det er kun Central Passport Department i Kabul som har tilgang (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 14).

Utenriksstasjoner har ikke tilgang til databasene, og må be om informasjon fra Central Passport Department i Kabul. Biometri som tas opp ved utenriksstasjonene blir arkivert og oppbevart lokalt, men inkluderes ikke i databasen for avgitt biometri i Kabul (Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre 2020, s. 14).

5 Utstedelse av pass ved ambassaden i Oslo og andre utenriksstasjoner

Etter maktovertakelsen i august 2021 er det ikke mulig å få utstedt pass ved den afghanske ambassaden i Oslo (Landinfo 2022b). Ambassaden skriver på sin nettside at «The issuance of new passports is currently NOT possible» (Afghanistans ambassade i Norge u.å.-c). De opplyser videre at gyldighetstiden på allerede utstedte, maskinlesbare pass kan forlenges. Det er heller ikke mulig å søke om «Tazkera in Absence» (Afghanistans ambassade i Norge u.å.-a). Landinfo skrev i august 2022 en respons om utstedelse av dokumenter ved den afghanske ambassaden i Oslo. Situasjonen som der beskrives gjelder fortsatt (Landinfo 2022b).

Det er uklart hvordan Taliban stiller seg til denne praksisen. Avisen Pajhwok hevdet i januar 2022 at de facto myndighetene anser forlengelse av pass som ulovlig så fremt det ikke er koordinert med afghansk UD (Hasrat 2022). Likevel har praksisen fortsatt ved de aller fleste ambassader. Alle afghanske utenriksstasjoner er i samme situasjon, heller ikke ambassader som ledes av representanter for de facto myndighetene utsteder nye pass, men de forlenger gyldighetstiden av utstedte pass. Utformingen på stickeren som limes inn i passet kan variere mellom ulike ambassader (Lifos 2023).

Den afghanske ambassaden i Ankara, som driftes av diplomater som ble sendt ut under republikken, opplyste at de forlenger maskinlesbare pass med stickere, og at også utløpte pass forlenges. Håndskrevne pass forlenges med signatur og stempel fra ambassaden, men disse er ikke gyldig som reisedokument. Imidlertid er de, ifølge konsulen, gyldig som id-dokument i Tyrkia (møte i Ankara, mars 2023).

6 «Identity Certificate»

Ifølge hjemmesiden til den afghanske ambassaden i Oslo (u.å.-b) utsteder de fortsatt såkalt Identity Certificate til personer som ikke har tazkera eller pass. Det forutsetter at søkeren møter personlig til samtale på ambassaden. I tillegg til informasjonen som søkeren selv fremskaffer, forsøker ambassaden å dobbeltsjekke opplysninger fra søkeren i en rekke ulike miljøer; med representanter for moskeer, kultursentre, afghanske utenriksstasjoner i tredjeland, miljøer i Iran og Pakistan med flere. Dette gjøres både formelt og uformelt. Dokumentets primære hensikt synes å være å bekrefte/sannsynliggjøre at personen er afghaner, mer enn å sannsynliggjøre personens identitet.

Ambassaden opplyste i september 2016 at den utsteder identitetssertifikat for at det skal kunne brukes overfor norske myndigheter. Dokumentet er et svar på norske myndigheters etterspørsel etter ID-dokumenter. Ambassaden uttrykte bekymring for alle de unge mennene som kommer til Norge uten dokumenter, og

som av den grunn ikke får tilgang til skolegang og andre rettigheter. Ambassaden erkjente at det er en viss usikkerhet knyttet til disse dokumentene. Selv om det i enkelte saker kan være mulig å avgjøre nasjonalitet, mener Landinfo at identitet og alder kan være svært vanskelig å fastslå på et slikt grunnlag.

Den afghanske ambassaden i Ankara opplyste i samtale med Landinfo (mars 2023) at de i dag utsteder dokumentet Identity Verification til afghanere uten id-dokumenter. Dokumentet utstedes på bakgrunn av et intervju med ambassadens utsendte, en kommisjon som består av tre personer. Hensikten med dokumentet er å underbygge at innehaveren er afghaner. Representantene for ambassaden opplyste at dokumentet ikke er en stadfestelse av personens identitet. Identity Verification er underlagsdokumentasjon for utstedelse av andre dokumenter og konsulære tjenester som eksempelvis ekteskapsattest.

7 Fødselsregistrering

I Afghanistan er fødselsregistreringen svært mangelfull. Landinfo har ikke tall på hvilken effekt Talibans maktovertakelse har hatt på omfanget av fødselsregistrering.

Fødselsregistreringen er svært viktig for å sikre barns grunnleggende rettigheter til blant annet helse og utdanning, samt sikre at barnet blir registrert med riktig alder. Alle sykehus i Afghanistan kan utstede fødselsattest, uavhengig av hvor sykehuset er lokalisert og om det er offentlig eller privat. Barn som fødes på sykehus, får fødselsattest. Fødselsregistreringen og attesten er gratis. Ifølge en representant for en internasjonal organisasjon (møte, september 2015) kan sykehus også utstede fødselsattest til barn som er født hjemme. I tillegg har landsbyledere og religiøse ledere fullmakt til å utstede fødselsattester for hjemmefødsler (Lifos 2020, s. 29).

Fødselsattesten inneholder fars navn, men ikke mors navn, og den angir eksakt fødselsdato. Hvis det er sykehuset som fyller ut formularet i forbindelse med fødsel, fyller de ikke ut rubrikken for barnets navn, fordi et afghansk barn aldri gis navn før en tid etter fødselen (internasjonal kilde, møte i september 2015).

Ifølge det sveitsiske statssekretariatet for migrasjon (SEM) (2023, s. 30) foreligger to ulike formularer, ett for nyfødte barn og ett formular som benyttes til eldre barn eller voksne som ønsker fødselsattest.

Nasjonalt ID-senter (2023b) opplyser at det i 2022 ble utstedt en utgave av en fødselsattest av NSIA som inneholdt navnet og riksvåpenet til Det islamske emiratet. Denne versjonen har tekst på dari/pashto på forsiden og engelsk oversettelse på baksiden.

8 Vurdering av rutiner

Afghansk forvaltning er svak, fragmentert og lite enhetlig. Under republikken syntes NSIA å ha reelle ambisjoner om å forbedre dokumentsituasjonen i Afghanistan. De utstedte et høyt antall e-tazkeraer og digitaliserte registreringsbøkene for papir-tazkeraer. På tross av omfattende innsats med å digitalisere ulike registre, finnes det ingen sentrale registre som identitetsopplysninger kan sjekkes opp mot. Det er derimot tre separate databaser; en database for maskinlesbare pass, en for utstedte e-tazkeraer og en for papir-tazkeraene. Ingen av basene tegner det hele bildet, og ingen av basene er koplet sammen.

Etter maktovertakelsen fører de internasjonale sanksjonene til mangel på teknisk og digitalt utstyr, noe som bidrar til at utviklingen med digitalisering stopper opp. Det kan også stilles spørsmål ved om medarbeiderne har kunnskap, kompetanse og utstyr til å følge med på den tekniske utviklingen. De religiøst skriftlærde og mullaer, som nå leder offentlig forvaltning, har etter det vi kjenner til liten teknisk kunnskap, forståelse og ambisjoner. Da hjelper det ikke at mange av republikkens tjenestemenn i dag arbeider for de facto myndighetene.

8.1 Utstedelse av tazkera

En tazkera kan utstedes ved at noen – som eldre i landsbyen og/eller religiøse ledere – bevitner at en person er den vedkommende gir seg ut for å være. En tazkera kan altså utstedes på bakgrunn av vitneprov om identitet. Grunnlagsinformasjonen som innhentes i tilknytning til tazkerautstedelse kan manipuleres, og kontrollen er mangelfull. Landinfo mener at sannsynligheten for at falske vitneprov blir avdekket er liten. Opplysninger om alder er basert på søkerens egne opplysninger eller skjønnet til den som har utstedt tazkeraen. Disse to kjensgjerningene bidrar til å svekke tazkeraens notoritet. Samtidig kan transkribering, begrensede lese- og skriveferdigheter og dårlige forvaltningsrutiner være årsak til at navn og stedsnavn skrives forskjellig, og forklare avvik i og mellom ulike dokumenter.

Inntil våren 2018 ble det kun utstedt papir-tazkeraer, og fortsatt er en stor andel av tazkeraene som utstedes på landsbasis manuelt utfylte papir-tazkeraer. De ulike versjonene av papir-tazkeraer i standard A4-format har ingen dokumenttekniske sikkerhetslementer. Papir-tazkeraen har ingen referanse til biometriske data, og har ingen sikkerhetslementer som vannmerke, hologram, mikroskrift eller lignende. Fravær av elektroniske spor gjør at det er relativt enkelt å manipulere underlagsopplysningene. Papir-tazkeraen er svært enkel å forfalske, endre eller reproducere på grunn av mangel på sikkerhetslementer (Nasjonalt ID-senter u.å.). Videre er ikke alle tazkeraer som er utstedt lokalt, registrert sentralt i og med at de sentrale arkivene ikke er komplette.

8.2 Utstedelse av pass

Tazkeraer som er utstedt av rette myndigheter, inneholder ikke nødvendigvis korrekte opplysninger om identitet. I og med at Landinfo vurderer notoriteten til tazkeraer som lav, vil en slik vurdering nødvendigvis også gjelde for afghanske pass.

Landinfo mener at registreringen og kvalitetssikringen av personopplysninger både i tilknytning til pass- og underlagsdokumenter, er mangelfull. Afghanske pass kan inneholde uriktig informasjon om både identitet, alder og nasjonalitet.

Tidligere ble det utstedt pass ved den afghanske ambassaden i Oslo, som var basert på informasjon fremkommet i intervjuer og uten at det ble fremlagt underlagsdokumentasjon. Praksisen ble i 2016 strammet inn og det ble innført krav om at søkerne presenterte legalisert tazkera for at pass utstedes. Dette var en forbedring fra tidligere praksis, men problemet var likevel at underlagsdokumentet tazkera har lav notoritet.

8.3 Bestikkelser og korrupsjon

Under republikken var nepotisme omfattende på alle nivåer i forvaltningen, og mange i overordnede stillinger satt der på grunn av slektskap eller bekjentskap. I likhet med afghansk forvaltning ellers, var korrupsjon et stort problem også i NSIA. Bestikkelser, korrupsjon og illegal produksjon av ulike typer dokumentasjon var utbredt. Bestikkelser kan innebære å måtte betale for en rettighet som en i utgangspunktet har krav på vederlagsfritt, om å få behandling utenom tur eller få utstedt dokumentasjon på falske premisser, eksempelvis om en ikke har fremlagt tilstrekkelige underlagsdokumenter. Korrupsjon var en viktig forklaring på den manglende tilliten i befolkningen til lokale og sentrale myndigheter under republikken, og bidro til at statsbyggingsprosjektet raknet.

Det er enkelt å skaffe genuine ID-dokumenter med uriktig innhold i Afghanistan. Dokumenter utstedt av rette myndighet kan inneholde både riktige og uriktige opplysninger, og det er enkelt å skaffe til veie ID-dokumenter med uriktige opplysninger utstedt av rett myndighet. Det er også et marked for forfalskede dokumenter i Afghanistan. Nasjonalt ID-senter (webinar 2022) opplyser at de avdekker få tekniske forfalskinger, noe som antagelig har sammenheng med at det er enkelt å få utstedt ekte dokumenter med uriktig innhold.

Transparency Internationals (TI) årlige Corruption Perceptions Index (CPI) evaluerer antatt korrupsjon i offentlig sektor i nær alle verdens land.¹¹ På indeksen for 2015 var Afghanistan helt i bunnsjiktet, og ble rangert som nummer 166 av 167 land (TI 2016). De siste årene før maktovertakelsen satte president Ashraf

¹¹ Transparency Internationals korrupsjonsindeks er basert på oppfatninger om korrupsjon i det offentlige, som er innhentet fra et bredt utvalg av befolkningen i gjeldende land.

Ghani kampen mot korrupsjon høyt på den politiske dagsorden. På indeksen for 2018 var Afghanistan rangert som land 172 av totalt 180 land. I 2019 falt Afghanistan til plass 173 av 180 land (TI 2019, 2020).

Etter Talibans maktovertakelse i august 2021, har de facto myndighetene hatt fokus på å bekjempe korrupsjon. I indeksen for 2022 er Afghanistan på plass nummer 150 av til sammen 180 stater. Sammenlignet med foregående år har de klatret åtte plasser (TI 2023). Kommunikasjonssjef i TI (som gjengitt i Dawi 2023) tar forbehold om at endringen ikke er statistisk signifikant. Hun viser til at det er svært utfordrende å innhente pålitelig informasjon fra Afghanistan.

8.4 Forvaltningskultur

Et utgangspunkt for vurderingen av afghanske dokumenter er afghansk forvaltningskultur. Den kjennetegnes av bestikkelser, korrupsjon, inkompetanse og nepotisme. Inkompetanse bidrar til vilkårlig og ulovlig myndighetsutøvelse. Afghanistan er sterkt preget av de alvorlige konfliktene som har utspilt seg i landet fra 1970-tallet. Den afghanske staten og forholdet mellom sentrale og lokale myndigheter er tradisjonelt svak. I tillegg er befolkningens lojalitet til sentrale myndigheter begrenset eller fraværende.

Det har ikke vært folketelling i landet siden 1979, og det foreligger derfor ikke statistikk over befolkningssammensetning eller bosettingsmønster. Den afghanske befolkningsstørrelsen- og sammensetningen er ikke kjent, og alle kvantitative beskrivelser av befolkningen er estimer. Fødselsregistreringen er fortsatt mangelfull. Under republikken iverksatte afghanske myndigheter flere konkrete prosjekter som kunne bedret afghanske dokumenters notoritet på sikt; innføring av fødselsregistrering, introduksjon av elektronisk tazkera, lagring av biometriske data, maskinlesbare pass og ulike digitale register. Det ble vedtatt lovverk som skulle bidra til at myndighetene fikk bedre oversikt over landets befolkning, blant annet Law on Registration of Population Records. Det er lite sannsynlig at de facto myndighetene kommer til å følge opp dette arbeidet. Etter Talibans maktovertakelse er forvaltningen ytterligere svekket ved at religiøst skriftlærde og ikke-teknokrater rekrutteres til ledende stillinger.

Skriftlige kilder

- Acaps (2023, 21. april). Taliban directives and decrees affecting human rights and humanitarian actors. *Acaps*. Tilgjengelig fra https://www.acaps.org/fileadmin/Data_Product/Main_media/20230424_acaps_thematic_report_afghanistan_taliban_directives_and_decrees_0.pdf [lastet ned 22. juni 2023].
- Adeeb, Fateema (2022, 9. november). Afghans call to resume Passport issuing. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/index.php/afghanistan-180676> [lastet ned 14. februar 2023].
- Adili, Ali Yawar & Bjelica, Jelena (2018, 22. februar). *The E-Tazkera Rift: Yet another political crisis looming?* Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-e-tazkera-rift-yet-another-political-crisis-looming/> [lastet ned 17. februar 2023].
- Afghanistan Week, (2022, 17. november). *Taliban, Governance: Order and Justice under Afghanistan's new Powerholders*. YouTube. Tilgjengelig fra <https://www.youtube.com/watch?v=qeTd3HrVxKM&list=PLDga4wZsksklqYmo4F0FGLSp97-rwjHGu&index=6&t=134s> [lastet ned 18. januar 2023]. Seminar med blant annet Arne Strand, Andrew Watkins og Torunn Wimpelmann.
- Afghanistans ambassade i Norge (u.å.-a). *Absentee Tazkira*. Oslo: Afghanistans ambassade i Norge Tilgjengelig fra <https://www.afghanistanembassy.no/consular-services/absentee-tazkira/> [lastet ned 20. februar 2023].
- Afghanistans ambassade i Norge (u.å.-b). *Indentity Certificate*. Oslo: Afghanistans ambassade i Norge. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistanembassy.no/consular-services/birth-certificate/> [lastet ned 15. februar 2023].
- Afghanistans ambassade i Norge (u.å.-c). *Passport*. Oslo: Afghanistans ambassade i Norge. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2020/04/Temanotat-Afghanistan-Tazkera-pass-og-andre-ID-dokumenter-oppdatering-23042020.docx.pdf> [lastet ned 14. februar 2023].
- Ali, Obaid (2013, 7. januar). *E-tazkera: relieving pre-election tension or adding to the confusion?* . Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra <https://www.afghanistan-analysts.org/e-tazkera-relieving-pre-election-tension-or-adding-to-the-confusion/> [lastet ned 17. februar 2023].
- Binesh, Banafsha (2022a, 28. juli). Complaints Persist About Slow Passport Distribution. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/afghanistan-179146> [lastet ned 3. mai 2023].
- Binesh, Banafsha (2022b, 20. november). Increased Cost of Electronic IDs Raises Concerns. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/afghanistan-180832> [lastet ned 13. februar 2023].
- Binesh, Banafsha (2023, 4. februar). Mujahid: 300 Passport Employees Detained or Fired for Corruption. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/afghanistan-181901> [lastet ned 16. februar 2023].
- Bjelica, Jelena & Biljert, Martine van (2016, 25. januar). *The Troubled History of the E-tazkera (Part 1): Political upheaval*. Kabul Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra

<https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/rights-freedom/the-troubled-history-of-the-e-tazkera-part-1-political-upheaval/> [lastet ned 17. februar 2023].

Dawi, Akmal (2022, 24. august). Taliban Make Millions From Passports Issued to Fleeing Afghans. *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/taliban-make-millions-from-passports-issued-to-fleeing-afghans/6715133.html> [lastet ned 16. februar 2023].

Dawi, Akmal (2023). Can the Taliban Tackle Corruption in Afghanistan? *Voice of America*. Tilgjengelig fra <https://www.voanews.com/a/can-the-taliban-tackle-corruption-in-afghanistan-/6942205.html> [lastet ned 15. februar 2023].

Ege, Rune Thomas & Widerøe, Rolf J. (2014, 6. juni). Norge brukte 17-åringer som Afghanistan-tolker. *VG*. Tilgjengelig fra <https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/w1rB5/norge-brukte-17-aaringer-som-afghanistan-tolker> [lastet ned 17. februar 2023].

Eqbal, Saqalain (2022, 8. oktober). Taliban suspends issuing Afghan passports. *Khaama Press*. Tilgjengelig fra <https://www.khaama.com/taliban-suspends-issuing-afghan-passports-54632/> [lastet ned 14. februar 2023].

Generaldirektoratet for pass (u.å.). *Pass*. Kabul: Generaldirektoratet for pass. Tilgjengelig fra <http://passport.moi.gov.af/> [lastet ned 28. juni 2023].

Hasrat, Ahmad Sohaib (2022, 30. januar). Some Afghan embassies use illegal stickers to renew passports. *Pajhwok*. Tilgjengelig fra <https://pajhwok.com/2022/01/30/some-afghan-embassies-use-illegal-stickers-to-renew-passports/> [lastet ned 21. juni 2023].

Immigration and Refugee Board of Canada (2011, 16. september). *Description and samples of the Tazkira booklet and the Tazkira certificate; information on security features*. Ottawa: IRB. Tilgjengelig fra <https://www.refworld.org/docid/4f1510822.html> [lastet ned 20. februar 2023].

Lalzoy, Najibullah (2021, 5. oktober). Taliban to begin issuance of NIDs, Passport. *The Khaama Press*. Tilgjengelig fra <https://www.khaama.com/taliban-to-begin-issuance-of-nids-passport-45757547/> [lastet ned 3. mai 2023].

Landinfo (2022a, 29. september). *Utreise og retur etter Talibans maktovertakelse*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2022/09/Landinfo-respons-Afghanistan-Utreise-og-retur-etter-Talibans-maktovertakelse-29092022.pdf> [lastet ned 17. januar 2023].

Landinfo (2022b). *Utstedelse av dokumenter ved den afghanske ambassaden i Oslo*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra <https://landinfo.no/wp-content/uploads/2022/08/Landinfo-respons-Afghanistan-Utstedelse-av-dokumenter-ved-den-afghanske-ambassaden-i-Oslo-26082022.pdf> [lastet ned 14. februar 2023].

Lifos (2020). *Medborgarskap, folkbokføring og identitetshandlingar*. . Norrkøping: Lifos. Tilgjengelig fra <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=44055> [lastet ned 20. februar 2023].

Lifos (2023, 2. mars). *Identitetshandlingar. Utfärdande av handlingar i Afghanistan och vid afghanska utlandsbeskickningar (version 1.0)*. Norrkøping: Lifos. Tilgjengelig fra <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=47179> [lastet ned 21. juni 2023].

Nasjonalt ID-senter (2023a, 10. februar). *E-tazkera (elektronisk ID-kort)*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. Tilgjengelig fra <https://www.nidsenter.no/tjenester/IDbasen/Asia/Afghanistan/Dokumenter/Nasjonale-ID-kort/elektronisk-id-kort-e-tazkera/beskrivelse/> [lastet ned 4. mai 2023].

- Nasjonalt ID-senter (2023b, 10. februar). *Fødselsattest*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. Tilgjengelig fra <https://www.nidsenter.no/tjenester/IDbasen/Asia/Afghanistan/Dokumenter/Andre-dokumenter/fodselsattest/beskrivelse/> [lastet ned 15. februar 2023].
- Nasjonalt ID-senter (2023c, 10. februar). *Pass*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. Tilgjengelig fra <https://www.nidsenter.no/tjenester/IDbasen/Asia/Afghanistan/Dokumenter/Pass/P-pass/Beskrivelse/> [lastet ned 4. mai 2023].
- Nasjonalt ID-senter (2023d, 10. februar). *Tazkera (ID-bevis)*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. Tilgjengelig fra <https://www.nidsenter.no/tjenester/IDbasen/Asia/Afghanistan/Dokumenter/> [lastet ned 4. mai 2023].
- Nasjonalt ID-senter & Danish National ID Centre (2020). *Afghan tazkeras, passports and digital registers*. Oslo: Nasjonalt ID-senter. Tilgjengelig fra <https://nidc.dk/-/media/72D6D9DB6D6D418E90DC1E2A350F0A99.pdf> [lastet ned 20. februar 2023].
- Norwegian Refugee Council & Samuel Hall (2016). *Access to Tazkera and other civil documentation in Afghanistan*. Kabul: Norwegian Refugee Council & Samuel Hall. Tilgjengelig fra https://www.flyktninghjelpen.no/globalassets/pdf/reports/af_civil-documentation-study_081116.pdf [lastet ned 20. februar 2023].
- NSIA (2023a, 1. februar). Adding the name of the district and the validity date in the E-Tazkira. *NSIA*. Tilgjengelig fra <http://nsia.gov.af/media-room/media/12300> [lastet ned 13. februar 2023].
- NSIA (2023b, 26. januar). Distribution of 9 million E-tazkiras in the country. *NSIA*. Tilgjengelig fra <http://nsia.gov.af/media-room/media/12275> [lastet ned 13. februar 2023].
- NSIA (u.å.). Addresses of provincial distribution branches of electronic ID cards. *NSIA*. Tilgjengelig fra <http://nsia.gov.af/about-us/provincial-offices> [lastet ned 14. februar 2023].
- Staatssekretariat für Migration SEM (2023, 12. april). *Focus Afghanistan. Identitäts- und Zivilstandsdokumente*. Bern-Wabern: Staatssekretariat für Migration SEM. Tilgjengelig fra <https://www.sem.admin.ch/sem/en/home/international-rueckkehr/herkunftslander.html> [lastet ned 20. juni 2023].
- The Liaison Office (2013). *An Exploratory Study of Afghan Tazkera Ownership* Kabul: TLO.
- TI, dvs. Transparency International (2019). *Corruption Perceptions Index 2018*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/cpi2018#world-map> [lastet ned 4. mai 2023].
- TI, dvs. Transparency International (2020). *Corruption Perceptions Index 2019*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/cpi2019> [lastet ned 4. mai 2023].
- TI, dvs. Transparency International (2023). *Corruption Perception Index 2022*. Berlin: Transparency International. Tilgjengelig fra <https://www.transparency.org/en/cpi/2022> [lastet ned 15. februar 2023].
- TI, dvs. Transparency International (2016). *Corruption Perceptions Index 2015*. Berlin: TI. Tilgjengelig fra <http://www.transparency.org/cpi2015#results-table> [lastet ned 4. mai 2023].
- TOLO News (2016, 14. januar). Afghanistan Launches Online Passport Application Service. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/node/12566> [lastet ned 16. februar 2023].
- TOLO News (2018, 3. mai). Ghani Receives First Electronic ID Card. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/afghanistan/ghani-receives-first-electronic-id-card> [lastet ned 20. februar 2023].

TOLO News (2022, 11. april). Officials: 1.5M Electronic IDs Distributed in Past 8 Months. *TOLO News*. Tilgjengelig fra <https://tolonews.com/afghanistan-177525> [lastet ned 13. februar 2023].

UN Human Rights Council (2023, 9. februar). *Situation of human rights in Afghanistan. Report of the Special Rapporteur on the situation of human rights in Afghanistan, Richard Bennett*. New York: UN Human Rights Council. Tilgjengelig fra <https://www.ohchr.org/en/documents/country-reports/ahrc5284-situation-human-rights-afghanistan-report-special-rapporteur> [lastet ned 27. april 2023].

UNAMA Human Rights (2023, mai). *Corporal Punishment and the Death Penalty in Afghanistan*. Kabul: UNAMA. Tilgjengelig fra <https://unama.unmissions.org/corporal-punishment-and-death-penalty-afghanistan> [lastet ned 13. juni 2023].

Watkins, Andrew (2022, 17. august). *One Year Later: Taliban Reprise Repressive Rule, but Struggle to Build a State*. Washington D.C. : United States Institute of Peace. Tilgjengelig fra <https://www.usip.org/publications/2022/08/one-year-later-taliban-reprise-repressive-rule-struggle-build-state> [lastet ned 28. november 2022].

Muntlige kilder

Afghanistans ambassade i Norge. Møte i april 2008, august 2010, desember 2015, september 2016, januar 2022, juni 2022.

Afghanistans ambassade i Norge, e-post av 4. juni 2008, 5. januar 2016, 25. januar 2018, 16. februar 2018, 11. juni 2018, 3. januar 2019, 1. mars 2019, 4. mars 2019 og 19. mars 2019, 17. april 2023 og 1. juni 2023.

Den afghanske ambassaden i Ankara, møte mars 2023.

Den norske ambassaden i Islamabad, e-post av 27. januar 2016.

Diplomatkilde, møte i Kabul 16. september 2015.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 5. april 2012.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 14. januar 2015.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 8. november 2015.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 5. oktober 2016.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 19. mars 2017.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 15. mai 2018.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 8. oktober 2018.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 17. februar 2019.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 17. februar 2019.

Diplomatkilde i Kabul, e-post av 10. mars 2019.

Internasjonal organisasjon, møte i Kabul 13. september 2015.

Internasjonal organisasjon, møte i Kabul 5. desember 2018.

Internasjonal kilde, epost 2020.

Lokalansatt på vestlig ambassade, møte i Kabul 13. september 2015.

MFA, dvs. Ministry of Foreign Affairs, konsulatseksjonen, møte i Kabul 12. september 2015.

Nasjonalt ID-senter, e-post av 9. mars 2017.

Nasjonalt ID-senter, webinar 14. desember 2022.

PRD, dvs. Population Registration Department, Ministry of Interior Affairs (MoIA). Møte med direktør for PRD. Kabul 16. september 2015.